

Dat veiligheidsonderzoek was door *Shaef* nodig geacht omdat diverse Geallieerde militaire instanties meenden dat zich, alle arrestaties ten spijt, nog steeds 'foute' elementen bevonden onder de lokale bevolking. Was dat zo? Over het algemeen bepaald niet. *Security*-officieren hebben steeds de neiging, het zekere voor het onzekere te nemen, en aan alle fronten in de tweede wereldoorlog is licht dat toevallig uitstraalde, gehouden voor een voor de vijand bestemd lichtsignaal. Men bedenke ook dat in de streken waar het veiligheidsonderzoek werd uitgevoerd, patrouille-activiteit van de Duitsers voorkwam of werd gevreesd; dat droeg bij tot de behoefte alle risico's uit te schakelen. Duitse geheime agenten of personen die op welke wijze ook met de vijand in contact stonden, werden bij al dat onderzoek in de 'grensgebieden' van Zeeland en Noord-Brabant niet ontdekt, althans: het eindverslag van het Militair Gezag maakt er geen melding van.

*

Hebben de Duitsers dan niet getracht, geheime agenten naar het bevrijde Zuiden te sturen teneinde daar de nodige observaties te verrichten? Natuurlijk wel. Van één maakten wij al melding: Cornelis Verloop, de man die vertelde dat Lindemans *Abwehr*-agent was. Hoeveel *Abwehr*-agenten in totaal in het bevrijde Zuiden zijn ontdekt en gearresteerd, weten wij niet; wèl dat er drie tot de doodstraf zijn veroordeeld en drie tot vijftien jaar gevangenisstraf (enkele anderen, onder wie Verloop, zijn pas later berecht). De doodvonnissen zijn uitgevoerd – verzoeken om gratie werden in maart '45 door de koningin, conform de adviezen van de Nederlandse rechtbank te Londen en onder verantwoordelijkheid van de minister van justitie (dat was opnieuw Gerbrandy), afgewezen.

De vonnissen waren geveld door een Krijgsraad te velde die begin november '44 door Kruls in het leven was geroepen. Zulk een Krijgsraad werd ook ingesteld door prins Bernhard als bevelhebber der Nederlandse strijdkrachten. Uit praktische overwegingen vervulden van de aanvang af

bezette Noorden te zenden. Binnenlandse Zaken liet in Londen begin maart '45 wetsbesluiten uitvaardigen waarin richtlijnen werden aangegeven voor de reconstructie der bevolkingsregisters en voor het invoeren van tijdelijke persoonsbewijzen, maar die richtlijnen sloegen, aldus de betrokken sectie van de staf Militair Gezag, niet voldoende op de praktijk.